

22 ינואר 2008
ט"ו שבט תשס"ח
הג. 3204

פרוטוקול ועדת איכות הסביבה ה – 1 במניין לשנת 2008 מיום 20.1.08

נוכחים: אלי לוי – ראש המועצה
לורה לבנה – יו"ר הועדה
אליעז יוסף – חבר ועדה
חנה חרמש – חברת ועדה
נמרוד חלמיש – חבר ועדה
אורית אסרף – נציגת נגב בר קיימא – חברת ועדה

בתיה הרפז – מנהלת מח' חינוך
גיא בן פורת – חבר ועדת בי"ס ירוק
מירב שחר – רכזת חטיבה צעירה
עינת קריצמר – חברת ועדת בי"ס ירוק
ענת אחימס – ועד הורים מרכזי
שני לנגר – חברת ועדת בי"ס ירוק
שרון פלוטיצקי – חבר ועדת בי"ס ירוק
רותם קורן – ועד הורים מרכזי
רינת חדשי – חברת ועדת בי"ס ירוק

חסרים: אופיר אליהוא – חבר ועדה
יוסי ניסן – חבר ועדה

לורה פותחת את הפגישה ומסבירה את סיבת המפגש בין חברי ועדת איכות הסביבה וחברי ועדת בי"ס ירוק.
כל אחד מציג את עצמו.

שרון פלוטיצקי התחלנו מרשימה של פרויקטים שאותם חילקנו לטווח קצר ולטווח ארוך. אנו רוצים להפוך את להבים ליישוב ירוק לא כהנחתה של ועד ההורים או בי"ס אלא כההליך שמתחיל מלמעלה ומלמטה שכולם בו שותפים. מועצה, בי"ס, צופים, מתנ"ס וגם התושבים. תהליך עמוק שבתוכו ועל גביו שמים פרויקטים שיש בהם משמעות.

לורה ליבנה מונחים לפניכם 9 סעיפים שחנה תסביר בהמשך איך הדברים כתובים. לפני 4 שנים היה תהליך של יישוב בר קיימא בהנהגת יורית מורג עם התושבים שכלל שאלונים ומשוב. מה שאתם מציעים היום חופף למה שנעשה כבר ולכן צריך להמשיך הלאה עם הרעיונות.

גיא בן פורת יש כאן עבודה של בי"ס לא רק של מועצה, כי המועצה היא אדמיניסטרטיבית והבי"ס מוסד חינוכי.

לורה ליבנה תהליך של פנייה לתלמידים והוריהם הוא מעולה. לגבי ההמשכיות, צריך להמשיך גם בוועדת איכות הסביבה של ביה"ס לשנים הבאות את אותם פרויקטים שהתחילו הקודמים, על מנת להחדיר למודעות ביה"ס שלא מדובר בפרויקטים שמתחילים בכל שנה אלא שממשיכים את אותם הפרויקטים גם בשנים הבאות.

ישנה בעיה של מחזור ופינוי פסולת. המועצה החליטה להקים מרכז מחזור ליד הצופים. לדעתי זה ממוקם בפינת היישוב והתושבים לא ייסעו במיוחד עד לפינה על מנת להשליך פסולת. לדעתי, מרכז המחזור צריך להיות במרכז. וגם בבית הספר צריך להקים מרכז מחזור. הצעתי זאת בעבר והצעת לא התקבלה. לגבי התחבורה- לרוב התושבים יש רכב אחד. אם משהו מהבית לוקח את הרכב אז לאחרים שבבית אין אוטו. לדעתי ישנו חור גדול מדיי בין שעות התחבורה הציבורית. צריך לבקש אולי שישלחו מיניבוס שישרת אותנו. דבר נוסף יש רכבת אבל אין תחבורה שמגיעה לתחנת הרכבת. צריך לדאוג שיהיה סידור אל הרכבת ומהרכבת. אם תתמכו בזה אולי נתקדם בעניין הזה. פניתי לבנק לאומי להדפיס שרוולים מפלסטיק שעליהם כתוב מצד אחד ב"ש ומצד שני להבים, אותם לובשים על הזרוע ואפשר להיעזר באחרים בהסעות. פניתי לגליה מאור שתתרום כמה שרוולים לכל משפחה.

יוסף אליעז

אנחנו התחלנו לגלגל את התהליך ורוצים בעצם לשמוע מה נעשה נחקור ולפי זה נעבוד.

רינת חדשי

רק רציתי שנדבר על הנחות היסוד של בר קיימא שתהיה לנו שפה משותפת. מחזור, ניקיון רחובות זה טוב ואסטי אבל כשמדברים על פיתוח בר קיימא מדובר ב-3 דברים. צמצום עומס על הסביבה, הפחתת ניצול משאבים ושוויון בנגישות למשאבים. אך אני רוצה ליידע אתכם כי חברת אמניר לא עושה כלום עם נייר העיתון שנאסף בגלל סיבי הנייר.

אורית אסרף

מפעלי נייר חדרה מייבאים פסולת עיתון בבאלות.

אלי לוי

בכל בחירה של בי"ס או מועצה צריך לחשוב על איזה קודקוד מסמנים V ומהם הערכים של בר קיימא, והאים ישנה עלייה במגוון המסרים שעולים בביה"ס.

אורית אסרף

קודם כל ערב טוב.

אלי לוי

טוב שמדברים הרבה ואח"כ מגיעים לנקודות שאיתם עובדים. לורה וחנה יודעות שישנה דלת פתוחה. אני בעברי נגזר עליי להיות בצוות ההקמה של המשרד לאיכות הסביבה. אני מאוכזב מהמשרד לאיכות הסביבה. דוגמא קלאסית – 13.4.95 פתחנו את הברז של המים המושבים. אין יישוב אחד שמשקה את כל הגינות הציבורי שלו במים מושבים בכל הארץ. עד היום לא הגיע אדם אחד לראות את התהליך. כל מי שרצה מהחינוך הסביבתי להיכנס קיבל סיוע. מה שלא נעשה לעצמנו – חבל על הזמן. המחזור לא מתמרץ נכון. ישנם ישובים שהמצב שלהם מבחינה סוציאקונומית נמוך ואי אפשר לבקש מהם למחזור. אנחנו לא קצרים במים ואנחנו חושבים על צמחיה חסכונית במים, קרקע, צמחיה, שבילי אופניים, גלעד מזרחי הוזמן לא מעט פעמים ובכל פעם ביטל ולא הגיע. המשרד הזה היה צריך להיקרא "הסביבה" מהיום הראשון. נושא של רעש שהוא חלק בלתי נפרד מאיכות הסביבה בחיים. וכאן חסרים לנו ההורים. קצרה ידנו מלהושיע בעניין מטרדי הרעש של נוער. יש לנו צרות של מטרדי רעש לתושבים. נעשו בביה"ס ימי ניקיון אבל עדיין לא הגענו למצב של להימנע מלהשליך מקל של ארטיק על הרצפה. אפשר לעשות עוד הרבה דברים. תתמקדו בדבר או שניים ואיתם צריך לרוץ עם לורה, חנה וועד הורים חזש עם יוזמות. אני מאמין יותר בחינוך סביבתי.

שאלה – אנחנו התכנסנו, וחברי ועד ההורים המרכזי העלו כל מיני פרויקטים. צריכים ללכת למשהו יותר חשוב שזהו חזון. ועד ההורים רוצה לתפוס את כל הרבדים של היישוב, חטיבה צעירה, בי"ס, צופים מתנ"ס וכו'. אנחנו רואים לנכון שפעילות מסוג זה היא רחבה מספיק להיכנס ולקדם ברמה יישובית.

רותם קורן

שרון פלוטיצקי	אנחנו רוצים לבנות את החזון ביחד עם כולם. מהחטיבה הצעירה עד למועדון +55.
רינת חדשי	השאלה היא מה כבר נעשה. האם יש משהו שאנחנו יכולים להיבנות עליו.
לורה ליבנה	יש הבדל בין פרויקט של הטמעה לבין פרויקט עם התחלה וסוף. חסרים לנו אינדיקטורים. ישנה איזושהי התעוררות ואנחנו צריכים לקחת את החזון ולפרוט אותו. לשבת ולהסתכל על ציר אחד שבו מרכזים את כולם, מועצה, ביה"ס, צופים, מתנ"ס מועדון +55 וכולם עובדים ביחד.
רינת חדשי	דיברנו עם מועדון החברים להקריין את הסרט של אל גור. אנחנו רוצים שאנשים יתחילו לדבר. ישנם דברים שהם פחות נעימים כמו לנסוע פחות, לצרוך פחות. ביה"ס יכול להיות קטליזטור וצריך להיות פה גיבוי ברמה היישובית. חשוב לנו להראות לאן הגיע התהליך שהתחיל ביישוב דרך המועצה, מה נותר ומה נעשה.
לורה ליבנה	כל מי שהיה שותף היו כ-15 אנשים. זה אותם האנשים והנציגות שלהם קיימת. ראיתי את מה שכתבתם והוא מושקע. זה החזון שלכם.
שרון פלוטיצקי	אלו הם פרויקטים לא רק חזון.
אלי לוי	בנושא התחבורה – יהיה קשה לחנך את האוכלוסייה. זה יהיה קשה, צריך להתמקד בדברים שאיתם אפשר להביא לשינוי. בקומפוסטרים – היה קמפיין רציני לפני כמה שנים והם התייאשו מהם. השכנים התלוננו על סירחון. במידה ומזניחים את הקומפוסטרים הפסולת מתחילה להסריח ומושכת אליה מזיקים, עכברים וג'וקים. מי שכבר יש לו קומפוסטר צריך לטפח אותו.
גיא בן פורת	אנחנו מדברים בשני מישורים שצריך לגשר עליהם. תהליך חינוכי מתחיל קודם כל מתהליך למידה של איכות הסביבה ובר קיימא ורק אח"כ עשייה. מתוך התהליך הזה אפשר להוסיף את כל היישוב כולו. מה שמתבצע עד היום ימשיך להתבצע.
שרון פלוטיצקי	בבי"ס פועלת תוכנית של ילדים מובילי שינוי ובמסגרת התוכנית נעשה המון. אנחנו אומרים שאת החזון שלנו נלביש על זה מלמעלה. קודם כל לדעתי, חשוב שנתחיל בילדי ביה"ס (עד לכיתה ו'). התוכניות של החברה להגנת הטבע וילדים מובילים שינוי מוגבלות. ולכן אנו צריכים את המורות שיקדישו מזמנם לחינוך סביבתי.
רותם קורן	עדיין לא מיצינו את כל היחס בין קהילה לבי"ס. השנה ביה"ס חרט על דגלו את הקהילה. כשדיברנו בוועד הורים מרכזי לא רצינו ללכת בצורה של רק הורים מול ביה"ס. אנחנו רוצים עם המועצה וגם לא לאבד את הילדים שעלו לכיתה ז' אנחנו צריכים לעבוד בצורה הרבה יותר רחבה בצורת החינוך ולפתור את בעיית האמון. החזון שאנו מחפשים הוא הקשר בין כל הגורמים שהם חטיבה צעירה, מתנ"ס, צופים, מועדון +55 ותושבים. אנחנו רואים בפרויקט כמשהו מאיר שיהיו לילדים תוצרים שיגרמו להם לראות ולהבין.
אורית אסרף	יש פה פרדוקס. תוכנת סביבה היא הבנה מעמיקה. בכל שכבת גיל צריך לבחור ערך אחד ובו להתמקד.

אלוי לוי
רותם, כשאתה מדבר כמו בקמפיין של "מקליק ומדליק" ישנם דברים שצריך שירדו מלמעלה. משרד התחבורה מקבל תקציב ענק לקמפיין אינטנסיבי שנקלט. כאן זה חסר. צריך לדעת איך לוקחים את מה שיש ביישוב, עושים סדר בדבר הזה, מוסיפים במקומות הנכונים את "התבלינים" וככה מתקדמים.

גיא בן פורת
המחשבה הייתה של תהליך חינוכי בבי"ס. זה צריך להגיע למצב שבו תלמידים יגידו מה הם מוכנים ורוצים לקדם ולעשות.

חנה חרמש
אני רוצה להתחיל בזה שאני נדהמת ממה ששמעתי מאורית על נייר העיתון וחרבת אמניר. לא היה לי מושג שזה מה שקורה עם נייר העיתון. רציתי לספר שיצא לי להיות בהרצאה של חבר כנסת דב חנין שסיפר שבס"ה המצב של העולם הוא לא כ"כ טוב, ישראל לא במצב טוב יחסית לעולם ולעומת זאת אני חושבת שלהבים במצב טוב בישראל. מחזור, מים מושבים ובעוד פרמטרים אחרים, אנחנו במצב טוב.

לגבי החזון – נשכר בן אדם מקצועי במיוחד, היה פרסום יישובי, יורית הובילה את התהליך ובסופו של דבר יצאו 9 הסעיפים של החזון. אני לא מתלהבת לעשות אותו שוב מחדש. יש נדבך ליישוב ירוק. תהליך של בניית חזון מחדש לוקח שנה וחצי וכבר עברנו אותו. צריך להתקדם לשלב הבא. שאלונים, משובים כבר נעשו. גם אז תמיד הגיעו אותם קומץ אנשים שהרגישו מחויבים. מורים שהכריחו אותם להגיע, מס' עובדי מועצה וכמה תושבים, סה"כ כ-20 אנשים. אז בקבוצות דיון שהיו דיברו על קיימות, ישוב ירוק במובן של ירוק. ולדעתי החזון קיים.

בתיה הרפז
צריך לחשוב איך מחברים אותו לנעשה.

חנה חרמש
יש המון דברים שצריך לחשוב הלאה. להעצים, לשדרג או לרענן, כמו שאמר גיא, צריך לעשות במקביל. צריך לעשות חשיבה ועשייה במקביל. אספר לכם קצת מה קורה. קק"ל מוכנים לספק אנשי חינוך, יש תצוגה ארכיאולוגית, מרכז מחזור בשלבי הקמה מתקדמים. מצד שני, מתקני ה"שקי קקי" מרוקנים, ונדליזם בגני ילדים, מחזור נייר לבן-רצינו להעצים בבי"ס, הצבנו מיכלים לאיסוף ולא נעשה כלום. יש אין סוף דברים שנעשים ושנאנחנו בנויים לשיתוף פעולה של ילדי ביה"ס.

יוסף אליעז
אתם מדברים בעיקר על ביה"ס. אפשר לצאת בסיסמא של "כל להבים היא בית". להקים סיירת פיקוח וביטוח. לדווח למועצה או לכל איש קשר אחר. יש לנו 3 חגי עצים. אחד ט"ו בשבט שזה חג נחמד עם נטיעות, פרט לשנה זו, ועוד שני חגים שהם סוכות ואז ישנן בעיות סביב הסככות וחג ל"ג בעומר שבו שורפים כל דבר. בעיות של רעש וונדליזם.

שרון פלוטיצקי
זאת המטרה של החזון, להגביר את המודעות של התושב.

אורית אסרף
אני יכולה להדגים לכם ברמה האופרטיבית כמה מודלים לבי"ס ירוק. בית הספר בוחר איזה סוג של בי"ס ירוק הוא רוצה להיות.

בתיה הרפז
יש כבר מודל ונשמח לשמוע על עוד מודלים. לא זאת הייתה המטרה בהזמנת הנציגים של בי"ס לכאן. הם הציגו בפניי מסמך וביקשו אישור להפיץ את המסמך ביישוב. מסרתי כי אם המסמך יוצא מטעם ביה"ס בשיתוף המועצה אז צריך לקבל את האישור של המועצה ולאישור כזה צריך לזמן ועדת איכות סביבה. ולכן הזמנתי אתכם לוועדת איכות הסביבה.

גיא בן פורת	צריך לשלב את החזון של ועד הורים מרכזי למה שכבר נעשה. להתחיל תהליך חינוכי שבו היישוב יציב סדרי עדיפויות ליישוב ירוק. תוכנית הלימודים צריכה לכלול פיתוח בר קיימא ואיכות סביבה.
לורה ליבנה	את התושבים יהיה קשה לחנך. צריך לקחת שכבה בוגרת ולעשות פעולות כמו הצופים, מועדון +55.
בתיה	אפשר להתחיל בגן חובה.
אלי לוי	אפשר לקחת נושא מסוים בגן חובה. פרויקטים של כיתות ו', ז' הם פרויקטים שבאים והולכים. מתחילים מלמטה משכבות גיל נמוכות על מנת שבכיתה ד' יוכלו לשאול את הילדים מה הם חושבים לעשות ביישוב. ואולי להקים מועצה ירוקה.
חנה חרמש	אני רוצה לשמוע את בית הספר.
מירב שחר	בתוכנית הלימודים שלנו אנחנו עובדים על פיתוח מודעות לסביבה, קומפוסטר, הקמת גינה אקולוגית (חוץ משנה זאת בגלל השמיטה). חוויה של סביבה – יוצאים הרבה החוצה. חיסכון במים, תקשורת בטבע. שבכה ב' – לומדים על מחזור, שינוי הרגלי צריכה בבית, שימוש נכון במים וחשמל ועובדים על צמצום צריכה מוגברת. שבכה ג' – השכונה שלי, מיפוי של הבתים, אתרי טבע ומפה. שבכה ד' – לאמץ ערוץ של שבעת המינים, הם יצאו לשטח ויטפלו באתר.
רינת חדשי	צריך את שיתוף הפעולה של המועצה באימוץ אתר, לא רק להזיז אבן ממקום למקום אלא לעשות דברים נוספים.
לורה ליבנה	כולם רוצים את אותם דברים. יש דברים שבי"ס עושה, אפשר להוסיף דברים נוספים לעשייה בבי"ס. המועצה מוכנה לעשות הרבה.
עינת קריצמר	לגבי הקטע של שילוב הגופים. אפשר לשלב מתנ"ס וצופים ולהרחיב את פעילות הילדים לפעילויות של אהה"צ עם הורים.
אלי לוי	כשאתם אומרים לשתף גופים, אני מנסה שנים לרתום את מועדון +55 לחצי שעה בכל בוקר למשמרות זהב ואני לא מצליח לעשות את זה. צריך גם שהצד השני ירצה לשתף פעולה. צריך להביא את כולם ולהגיע למצב שלא מתפוררים אלא מתמקדים ורוצים לפעול ביחד. לא תמיד אתה מוצא את מה שאתה רוצה לעשות. אני בא ושם מציאות לכל דבר ודבר. אני לא יודע איך להביא את ה"דבק" הזה כדי לחבר את כולם. הרבה יעזרו לנו מבחוץ- קק"ל, יועץ תחבורה, איכות הסביבה ועוד, אבל הרבה יותר קל להביא נציגים מבחוץ מאשר להביא גוף מוסדי.
עינת קריצמר	צריך ללמד את הילדים.
מירב שחר	אני רוצה להדגיש שאף פעם לא יצא לי לראות הרתמות כזאת של ועד הורים בצורה כזאת רצינית ומחויבת, כל הכבוד לכם. אני נמצאת באותה הבועה שבה אתם נמצאים.

אני שואל אתכם לדעתכם. איך יוצאים עם זה ליישוב? תהליך חינוכי שמסתיים בכתיבת חזון, ואיך פותחים אותו לשאר התושבים. ישנה אפשרות שחלק לא יתעניינו ולחלק יהיו רעיונות טובים. וכל זה צריך להיות בחסות שלכם של הועדה לאיכות הסביבה.	גיא בן פורת
אני נגד לקרוא לזה חזון שכבר קיים אלא להתייחס לזה כאל נדבך נוסף בעשייה הרבה שכבר נעשתה מהקמת היישוב ועד היום.	חנה חרמש
אני רואה שיש כאן רעיונות, הצעות. קשה לנו לחבר את הדברים. אולי צריך אדם, שהוא בעל מקצוע, שב-20 שעות, ישב ויחשוב איך לחבר את הדברים המשותפים ולצאת עם זה החוצה. אולי חנה תדע לעשות את זה.	אלי לוי
האם יש משהו מכם שיכול לעשות את זה?	בתי הרפז
ישנה רכזת חינוך חדשה במשרד להגנת הסביבה, ברגע שהיא תחזור מחופשת הלידה שלה נוכל לשבת ולדבר איתה על העניין.	שרון פלוטיצקי
בעמותת נגב בר קיימא נהיה מוכנים לבנות הרצאה ביחד איתכם ולדבר בה על הנחת הייסוד ביישוב של פיתוח בר קיימא. אפשר לבנות סדרה של 10 הרצאות שבו אתם תבחרו את הנושאים והתאריכים.	אורית אסרף
אלי מוכן להקציב בן אדם בכסף על מנת לעגן את כל התוכניות לתוכנית אחת.	לורה ליבנה
גיא, האם אתה מסוגל לעשות את זה?	אלי לוי
כן.	גיא בן פורת
אם כן, אנחנו איתכם.	לורה ליבנה

רשמה: עדי נופר